

1906-04-25

SENDER

Johan Rohde

RECIPIENT

Jens Ferdinand Willumsen

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Dansk

Sender's location:

København (Danmark)

Mentioned people:

Viggo Hørup

Pietro Krohn

Niels Skovgaard

Mentioned locations:

Louvre

Archive:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/III/1 - R

TRANSCRIPTION

25.IV.1906

Nybrogade. 12

Kjøbenhavn.

–

Kjære Willumsen.

Deres Brev af .25.IV. har bedrøvet mig, skjønt det ikke egentlig overraskede.

Det bedrøvede, fordi det altid er bedrøveligt, naar Taalmodigheden ligeoverfor aargammelt Venskab brister; men det overraskede ikke, fordi Deres Hovmod og ganske meningsløse Overlegenhed ligeoverfor gamle – og jeg tror at turde sige prøvede – Venner i de senere Aar har været i en mærkelig rivende Væxt.

Dette Hovmod og denne Bitterhed, som det ved enhver tænkelig Lejlighed synes at være Dem en Nødvendighed at lægge for Dagen overfor Deres danske Venner, er jo saa meget mærkeligere som at den Opmuntring og Forstaaelse, De som Kunstner og Menneske har nydt er kommen fra dem og kun fra dem.

De har jo aldrig kunnet staa paa Deres egne Ben og i Udlandet allermindst. Ingen i Udlandet har jo nogensinde brudt sig om Dem. – Da en bekjendt fransk Kunsthistoriker ifjor henvendte sig til mig for at jeg kunde være ham eller rettere det Selskab, som i de senere Aar har arrangeret

de bekjendte retrospektive Udstillinger i Louvre behjælpelig med at ordne en lille udsøgt Samling af dansk Kunst samme Sted – og jeg blandt de faa udvalgte nævnede Deres Navn, faldt han mig strax i Talen med den Bemærkning, at man i Paris ikke nærede mindste Interesse for Deres Kunst og derfor ikke vilde have Dem repræsenteret.

Og hvor ringe Interesse, man har for Dem i Tyskland, har jeg faaet tilstrækkeligt Bevis for i den senere Tid, da man har ladet mig vide, at man helst er fri for Artikler om Dem ligesaa vel som for Udstillinger af Dem (i Anledning af mit hidtil forgjæves Arbejde for at faa Artiklen om Dem trykt dernede)

Og saa videre!

Herhjemme i dette usle Land, hvis Indbyggere De ikke kan taale, her er det, De har fundet den Støtte, som har givet Dem Lejlighed – som maaske den eneste danske Kunster – til at kunne bruge Deres Tid helt og holdent, som De havde Lyst. –

– Det er dette som De nu ikke kan tilgive os.

– De ved, at den frie Konkurrence dog er den Retfærdighed, som man

Verden over er enig om, og saa betragter De det næsten som et Forræderi, naar Deres Venner ikke kan skaffe Dem uden om den; og det tiltrods for, at De ved at Vennerne alligevel

med Fare for at kompromitere sig selv har søgt at skaffe Dem en Særstilling, en begunstiget Stilling.

– Og hvorfor vil netop nu De være saa bitter imod Konkurrencer?

Den sidste, De deltog i herhjemme efter en Dem ikke ubekendt Persons indtrængende Opfordring skaffede Dem dog for nogle faa Timers Arbejde (som De selv har betroet ham) en første Præmie paa 1000 – tusen – Kroner – det var Tuborg-Plakaten.

Har De siden været saa uheldig; jeg erindrer det ikke.

Hørup Konkurrencen er jo ikke afgjort – De faar vel nok Arbejdet – og i hvert Fald har "man" dog arbejdet for Dem i en Grad, der nok kunde forlange en Smule Paaskjønnelse.

Saa er der endelig den sidste Konkurrence om Pietro-Krohns Mindesmærket; om De virkelig vil kalde den en Konkurrence. Ja ogsaa dette Arbejde har Deres Venner søgt at skaffe Dem og i den Anledning gjort et ikke saa ganske ringe Arbejde – (Mon De egentlig nogensinde har gjort noget lignende eller ved, hvad saadant betyder?)

Men naar Niels Skovgaard nu bliver nævnt og foreslaaet, kan han vel ogsaa nok fortjene at komme i Betragtning. (At han i 10 Aar har arbejdet paa et Kirkebillede uden at faa en Øre for sit Arbejde skylder han dog ikke sine Medborgere Tak for.) Han har jo ikke været Favorit, naar Talen var om offentlige Arbejder.

Imidlertid var jeg ikke i Tvivl om, hvordan det vilde gaa, og hvad Niels Skovgaard vilde svare, og forleden Dag fik jeg da ogsaa Bekræftelsen herpaa. – Hans Afslag lød blandt andet saaledes:

"..... Jeg vil nødig staa Willumsen i Vejen. Han vil vist sætte Pris paa (Arbejdet) en saadan Bestilling, og fortjener den, og jeg synes dette maa passe udmærket for ham.

Venlig hilsen fra Deres

hengivne

Niels Skovgaard"

Jeg havde haabet, hvad enten De vilde modtage Tilbudet eller ej, at Deres Svar – om ikke af anden Grund saa af Hensyn til det ikke ringe og ganske uinteresserede Arbejde, Deres Venner atter ved denne Lejlighed havde gjort – havde indeholdt om end kun en lille Smule af det Sindelag, De ser en lille Prøve paa i ovenstaaende Citat, hvor Skovgaard frafalder Arbejdet til Fordel for Dem. – Dette gjorde det ikke, og det var derfor Deres Brev bedrøvede mig.

Med venlig Hilsen Deres

Johan Rohde

For det Tilfælde, at De ønsker yderligere Oplysninger om selve Sagen, vil jeg blot sige Dem, at jeg rejser fra Byen 1te Maj, og at jeg forinden maa have et Svar i Tilfælde, at De har et Svar.

OMTALTE VÆRKER

- J.F. Willumsens plakat *Tuborg Øl*

25. IV. 1906
Nyboergade 12
Kjøbenhavn.

Kjære Willumsen.

Deres Brev af 25. IV. har bekræftet mig, skjønt det ikke egentlig overraskede.

Det bekræftede, fordi det altid er bekræftende, naar Taalmodigheden ligesom for aargammelt Venstret brister; men det overraskede ikke, fordi Deres Hovmod og ganske meningsløse Overlegenhed ligesom for gamle - og jeg tror at turde sig prøve de Venner i de senere Aar ~~har~~ været i en mærkelig rivende Værl.

Denne Hovmod og denne Bitterhed, som det ved enhver tankelig Lejlighed synes at være Dem en Nødvendighed at lægge for Dagen overfor Deres danske Venner, er jo saa meget mærkeligt som at den Oprimning og Forstærkelse, De som Kunstner og Menneske har nydt og kommer fra dem og kun fra dem.

De har jo aldrig kunnet staa paa Deres egne Ben og i Udlandet allesmindst. Ingen i Udlandet har jo nogensinde kendt sig om Dem, - Da en berømt fransk Kunsthistoriker i fjor henvendte sig til mig for at ^{jeg kunde} være ham eller vittere det Selskab, som i de senere Aar har arrangeret

A IV. 1-R

de berømte retrospektive Udstilling i Louvre
betydelig med at ordne en lille udsigt Samling
af danske Kunst samme Sted — og jeg blev
de for uventet nævnte Dens Navn, faldt
han mig strax i Tale med den Bemærkning, at
man i Paris ikke værdet mindste Interesse for
Dens Kunst! og derfor ikke videt have Dens repre-
senteret.

Og hvor ringe Interesse, man har for Dem i Tyd-
land, har jeg faaet tilstrækkeligt Bevis for i den
sine Tid, da man har ladet mig vide, at man
held er fri for Artikler om ^{Dem} ligesom vel som for
Udstilling af Dem (i Anledning af mit hidtil
frøjens Arbejde for at faa Artikler om Dem trykt
denne)

Og saa videre!

Herkjemme i dette lille Land, hvis Indbyggere De
ikke kan tale, her er det, De har fundet den
Stofte, som har givet Dem Lejlighed — som maaske
den eneste danske Kunstner — til at kunne bruge
Dens Tid helt og holdent, som De havde højt. —
— Det er dette som De nu ikke kan tilgive os.

— De ved, at den frie Konkurrence dog er den
Rettfærdighed, som man Verdmer at, er enig om, og
saa behøve De det næsten som et Foræderi, naar
Dens Venner ikke kan slippe Dem uden om den; og
at tilhøre for, at De ved at Vennerne alligevel

med Fare for at kompromitten sig selv har sagt at
skaffe Dem en Tæstling, en begunstiget Stilling.

— Og hvorfor vil nu velop De være saa bittet imod
Konkurrencen?

Den sidste, De deltog i herligemum efter en Dem ikke
tilkjendt Persons indbragende Opfordring skaffede
Dem dog for nogle faa Timers Arbejde (som De selv
har betruet ham) en første Premie paa 1000
— tusen — Krone — det var Tuborg — Plakaten.

Har De siden været ^{saa} uheldig; jeg erindre det
ikke.

Købt Konkurrencen & jo ikke afgjort — De faar vel
nødt Arbejdet — og; hvis Fare har "man" dog arbejdet
for Dem i en Grad, der nok kunde forlange en
Smule Paaordjævnelse.

Saa er det endelig den sidste Konkurrence om
Prebo-Kroens Mindesmædet; om De virkelig vil
kalde den en Konkurrence. Ja ogsaa dette Ar-
bejde har Dens Venner sagt at skaffe Dem og i den
Anledning gjort et ikke saa ganske ringt Arbejde.
— [Men De egentlig angivende har gjort noget
lignende eller ved, hvad sandhed betyder?]]

Men naar Niels Senggaard nu bliver nævnt og
Arrestant, kan man vel ogsaa nok forjeme at
komme i Betragtning. [At han i 10 Aar har arbejdet

paa et Kistebillede uden at faa en Pre for sit Ar-
bejd (ligeledes kan dog ikke sine Medborger Tax for.)
Han har jo ikke været Favorit, naar Taler var
om offentlige Arbejder.

Imidlertid var jeg ikke i Tvivl om, hvordan det vilde
gaa, og hvad Niels Skovgaard vilde sige, og forleden
Dag fik jeg da ogsaa Betspropheten herpaa. - Hans
Afslag lod blandt andet saaledes:

..... Jeg vil nemlig staa Willumsen i Vejen.
"Han vil vist sætte Pris paa (Arbejdet) en saadan
Bestilling, og forlænger den, og jeg synes dette
maa passe udmærket for ham.

venlig Hilsen fra Dem
hengivne Niels Skovgaard"

Jeg havde tænkt, hvad end De vilde modtage Tilkend-
else ej, at Dem Pris - om ikke af anden Grund saa
af Hensyn til det ikke ringe og ganske uinteressante
Arbejde, Dem kunne at ved denne Lejlighed have
gjort - havde indeholdt om end kun en lille
Smule af det Sindelag, De se en lille Prøve
paa i omstaaende Citat, hvor Skovgaard for-
faldte Arbejdet til Fordel for Dem. - Dette
gjorde det ikke, og det var derfor Dem Brev
besvarede mig.

med venlig Hilsen Dem
Johan Thonde

For det Tilfælde, at De ønsker yderligere Oplysninger om selskabet, vil
jeg sige Dem, at jeg rejste fra Byen 1de Maj, og at jeg forinden den maa have et
Talestykke, at De har et Talestykke.